

Co-funded by
the European Union

NEWSLETTER

1. vydanie, september 2024

GREENPOL - Centre of Excellence in European Green Deal Policies

projekt Erasmus+ Centrum excelentnosti Jean Monnet
č. 101127382

Zázemie projektu

Klimatické zmeny a degradácia životného prostredia sú existenčnou hrozbou pre Európu a svet. Na prekonanie týchto výziev má Európska zelená dohoda v pláne premeniť EÚ na modernú, zdrojovo efektívnu a konkurencieschopnú ekonomiku, ktorá do roku 2050 zabezpečí Európu pre všetkých, bez čistých emisií skleníkových plynov a s hospodárskym rastom oddeleným od využívania zdrojov. Zmena

klímy je najväčšou výzvou súčasnosti a poskytuje príležitosť implementovať čiastočné riešenia reagujúce na hlavné problémy. V súlade s cieľmi stanovenými v Európskej zelenej dohode projekt rieši dané priority vytvorením inovatívnych online predmetov založených na výskume. Rozhodujúcou zložkou je participatívny prístup vo výskume – na základe priameho zapojenia sa do výskumných aktivít sú študenti dôležitými aktérmi pri formovaní plánovaných predmetov prostredníctvom prenosu najnovších poznatkov a zručností z

výskumu do vedeckého obsahu v troch hlavných oblastiach – Kohézna politika EÚ reflektujúca princípy stanovené v Európskej zelenej dohode, potravinová bezpečnosť z hľadiska dopadov klimatických zmien a energetickej efektívnosti, a diverzifikácia a obnoviteľné zdroje energie. Na splnenie týchto cieľov plánuje projektový tím začleniť skúsených pracovníkov (z hľadiska odbornej aj projektovej činnosti) a odborníkov oslovených pracovísk univerzity - Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja, Fakulty biotechnológie a potravinárstva a Technickej fakulty SPU v Nitre.

Cieľ projektu

Cieľom projektového tímu je vytvoriť Centrum excelentnosti, ktoré poskytne študentom najlepšie podmienky na uspokojenie ich potrieb v týchto oblastiach:

- štúdium cieľov a princípov Zelenej politiky EÚ z pohľadu energetickej politiky a politiky súdržnosti na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni,
- štúdium prístupov k zabezpečeniu potravinovej bezpečnosti v kontexte existujúcich dopadov zmien klímy a ako sa vyrovnáť s výzvou znižovania environmentálnej stopy potravinového systému, posilňovania odolnosti potravinového systému,

Co-funded by
the European Union

- štúdium metód a prostriedkov diverzifikácie energetických zdrojov, energetickej efektívnosti, zlepšovania energetickej výkonnosti budov a rozvoja energetického sektora založeného prevažne na obnoviteľných zdrojoch.

Plánované projektové aktivity

Výučba sa bude zameriavať na inovovanie troch interaktívnych predmetov pre doktorandov, ktoré budú umiestnené na e-learningovú platformu a študentom poskytnuté v druhom a treťom roku projektu. Ide o tieto predmety:

- predmet **Energetická politika EÚ** sa bude zaoberať odpoveďami na výzvy vyplývajúce z dlhodobých politík EÚ zameraných na ochranu životného prostredia. Aplikovanie opatrení z týchto politík vytvára ďalšie výzvy, najmä pre výrobcov v primárnom a sekundárnom sektore, predovšetkým automobilový priemysel. Kurz poskytne doktorandom aktuálne politické smerovania a ich možný dopad na národy, regióny.
- predmet **Obnoviteľné energie pre udržateľný rozvoj** sa bude venovať výzve súčasnej energetickej krízy a nedostatočnej výrobe energie z obnoviteľných zdrojov. Doktorandom budú odovzdané poznatky a zručnosti o technických princípoch a aplikáciách existujúcich a nových energetických technológií, výroby energie, spotreby a environmentálnych dopadov.
- predmet **Environmentálna výživa a zdravie** sa bude venovať potrebe osvetliť spojenie medzi hodnotovým reťazcom potravín, poľnohospodárstvom, životným prostredím, klímou, výživou a zdravím ľudí a zvierat, s cieľom zlepšiť verejné zdravie prostredníctvom výskumných aktivít zameraných na environmentálne udržateľnú výrobu potravín. Odborné poznatky a zručnosti budú študentom odovzdané v oblasti inovatívneho výskumu potravinového systému, nástrojov na ochranu zdravia ľudí a zvierat v Slovenskej republike a EÚ a rizikových faktorov v potravinovom reťazci týkajúcich sa potravín a krmív, v záujme udržiavania zdravia.

Výskum bude dôležitým segmentom projektu. Študenti nebudú len priamymi užívateľmi výsledkov výskumu, ale budú mať možnosť zúčastniť aj niektorých výskumných aktivít. Výsledky výskumu budú kontinuálne implementované do predmetov:

- v predmete Energetická politika EÚ budú výskumné aktivity vykonávané a následne implementované prostredníctvom zberu a ex post hodnotenia dát, porovnávaní s inými členskými štátmi EÚ, s využitím zdrojov z EUROSTAT, Štatistického úradu SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Poľnohospodárskej platobnej agentúry, FADN, EFSA, Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a pod.;
- v predmete Obnoviteľné energie pre udržateľný rozvoj sa aplikácia získaných poznatkov bude odrážať vo výskumných procesoch v oblasti energetických systémov využívajúcich obnoviteľné energetické zdroje, riešení konkrétnych odborných problémov z praxe v oblasti navrhovania, dimenzovania, monitorovania a optimalizácie prevádzkových parametrov energetických systémov;

Co-funded by
the European Union

- v predmete Environmentálna výživa a zdravie budú odborné poznatky a zručnosti odovzdané študentom v oblasti inovatívneho výskumu potravinového systému, nástrojov na ochranu zdravia ľudí a zvierat v Slovenskej republike a EÚ a rizikových faktorov v potravinovom reťazci týkajúcich sa potravín a krmív v záujme udržiavania zdravia.

Metódy výskumu, ktoré budú použité: analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vedecká abstrakcia, metódy monitorovania, hodnotenie meraných indikátorov.

Tri **podujatia – okrúhle stoly** zamerané na politiky EÚ v oblasti energie, obnoviteľné zdroje energie a environmentálnu výživu a zdravie sa plánujú uskutočniť na podporu vzdelávacieho procesu s relevantným vedeckým pozadím.

Prvý okrúhly stôl **EU Energy Policy** sa uskutočnil 15. – 16. júna 2024 v Podkylave na Slovensku. Zúčastnilo sa ho 15 účastníkov – členov Centra excelentnosti a zástupcov akademického a súkromného sektora.

Podujatie sa uskutočnilo v dvoch častiach – v prvej, teoretickej, ktorá sa zamerala na prezentáciu projektu a jeho dopad na prax, a druhej praktickej časti, počas ktorej účastníci navštívili ekologickú farmu, strednú odbornú školu s fotovoltickým zariadením, ako aj mestské bytové budovy využívajúce energiu z obnoviteľných zdrojov. Návšteva spomínaných lokalít bola pre účastníkov dobrou príležitosťou na priamu diskusiu o praktických príkladoch

implementácie energetickej politiky so zástupcami verejného sektora a fariem

Očakávané výstupy

- **Nové predmety** pre študentov doktorandského štúdia – Energetická politika EÚ, Obnoviteľné energie pre udržateľný rozvoj a Environmentálna výživa a zdravie and ich interaktívny obsah budú dostupné prostredníctvom e-learningovej platformy. Obsah týchto kurzov bude slúžiť aj ako učebnica pre študentov a bude voľne dostupný na webovej stránke projektu.
- **Zborníky z medzinárodných konferencií a vedecké články**, ktoré zhrnú vybrané vedecké príspevky z medzinárodných konferencií a publikácie v odborných časopisoch;

Co-funded by
the European Union

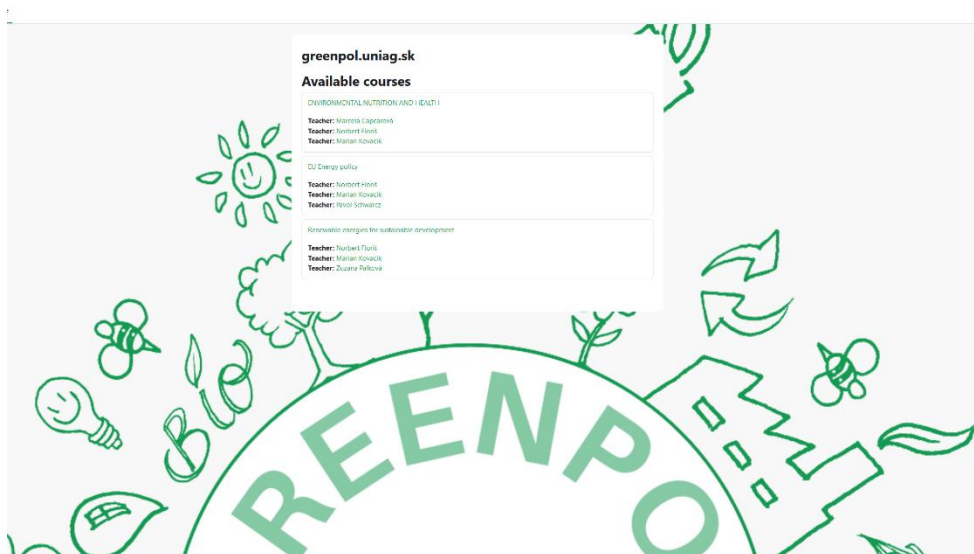
- **Newsletter** bude informovať cieľovú skupinu projektu a širokú verejnosť o aktuálnom vývoji Centra excelentnosti. Newsletter bude vydávaný raz za akademický rok;
- **Website of the project** poskytne základné informácie o aktivitách projektu (predovšetkým novinkách a pripravovaných podujatiach) a informácie o výučbe, novinkách v oblasti zamerania projektu a šírení výskumných aktivít Centra excelentnosti. Webová stránka bude slúžiť aj ako prístup k e-learningovej platforme;

Centre of Excellence in European Green Deal Policies

- **E – learningová platforma** je elektronická platforma na umiestnenie interaktívnych e-learningových predmetov. Vytvorenie tejto platformy je nevyhnutné na zabezpečenie jednoduchého prístupu cieľových skupín k informáciám v rámci e-learningového programu.

Co-funded by
the European Union

Novinky v oblasti energetického sektora na Slovensku a v EÚ

Odporúčanie/usmernenie pokiaľ ide o dodávky vykurovania a chladenia

2.9.2024 vydalo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre energetiku odporúčanie/usmernenie týkajúce sa aspektov vykurovania a chladenia (článok 26) v smernici o energetickej účinnosti. Odporúčanie obsahuje usmernenia k výkladu článku 26 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791, pokiaľ ide o dodávky vykurovania a chladenia. Vysokoúčinná kogenerácia a efektívne diaľkové vykurovanie a chladenie môžu priniesť významné úspory primárnej energie v Únii a prínosy pre klímu. Smernica (EÚ) 2023/1791 preto zvýšila požiadavky na vysokoúčinnú kogeneráciu a efektívne diaľkové vykurovanie a chladenie.

Viac informácií na:

https://energy.ec.europa.eu/publications/recommendationguidance-note-heating-and-cooling-aspects-article-26-energy-efficiency-directive_en

Príspevky na rýchle energetické opatrenia pre verejné budovy

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky zverejnilo na svojej webovej stránke výzvu na predkladanie žiadostí o príspevky na rýchle energetické opatrenia pre verejné budovy. Obecné, mestské, okresné úrady, vyššie územné celky (VÚC), ale aj ministerstvá, súdy, polícia či armáda tak môžu požiadať o príspevok v minimálnej výške 100 000 eur s cieľom znížiť spotrebu energie vo verejných budovách, ktoré majú vo svojom vlastníctve alebo v správe. Úspešní žiadatelia budú môcť finančné prostriedky použiť napríklad na inštaláciu slnečných kolektorov, ale aj termostatických hlavíc a ventilov na radiátoroch, na výmenu okien a dverí, zateplenie strechy či podlahy nevykurovaného podkrovia, či na modernizáciu osvetlenia. Celková alokácia výzvy je 23 539 992 EUR.

Viac informácií na:

<https://www.mhsr.sk/press/verejne-budovy-uz-mozu-ziadat-o-prispevok-na-rychle-energeticke-opatrenia?csrc=12400871789574355663>

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.